

AROLWG RHANDDEILIAID

GCT CwmTafMorgannwg 2020

Paratowyd ar ran Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol GCT

Arolwg Rhanddeiliaid Cymorth Tai 2020

Eleni, cafodd ymgynghoriad i fwydo i mewn i asesiad anghenion cynhwysol a strategol Cwm Taf Morgannwg ei gyflawni gyda rhanddeiliaid drwy gyfrwng arolwg ar-lein. Cafodd hyn ei ddsbarthu'n eang drwy e-bost ar draws y rhwydweithiau rhwng misoedd Tachwedd ac Ionawr 2021. Gwahoddwyd ymateb oddi wrth amrywiaeth eang o bartneriaid yn cynnwys darparwyr cymorth, Awdurdodau Lleol (ALLau) yn cynnwys y rheini sy'n gweithio mewn gwasanaethau plant ac oedolion, Gofal Cymdeithasol, Darparwyr Tai ac amrywiaeth eang o sefydliadau'r trydydd sector. Derbyniwyd cyfanswm o 45 o ymatebion a gofynnwyd i bobl roi eu safbwyntiau ar gyflenwi a darparu cymorth tai ym mhob ardal awdurdod lleol ac ar sail ranbarthol. *Mae'r arolwg hwn yn darparu trosolwg o'r ymatebion a roddwyd ar sail ranbarthol.*

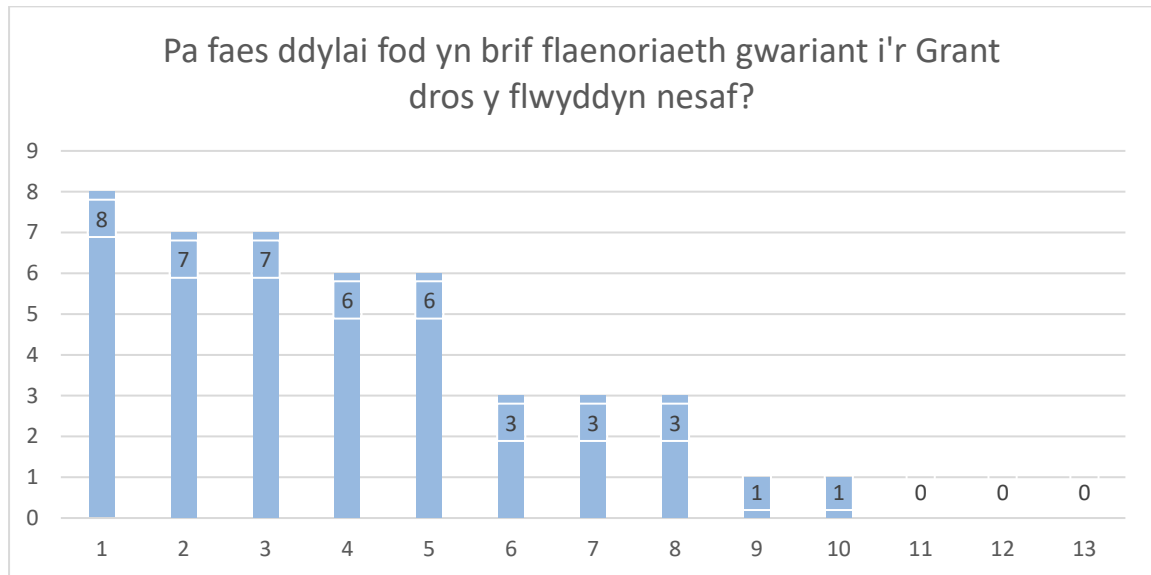
Mae'r ymatebion yn darparu amrywiaeth eang o syniadau ac awgrymiadau am sut y gallai'r Grant Cymorth Tai (GCT) gael ei gyflenwi a'i wella ar sail leol a rhanbarthol. Mae'r wybodaeth hon yn angenrheidiol er mwyn cael datblygiad cyd-gynhyrchiol o Wasanaethau Grant Cymorth Tai. Cafodd yr adroddiad hwn ei gynhyrchu yn ystod pandemig Covid 19 ac mae llawer o'r ymatebion yn berthnasol i'r gwersi a ddysgwyd yn ystod y cyfnod heriol hwn.

Gofynnwyd wyth cwestiwn gan wahodd ymateb am ddim drwy neges destun i bob cwestiwn:

- 1(a). Wrth ystyried diben GCT pa faes ddylai fod yn brif flaenoriaeth gwariant i'r Grant dros y flwyddyn nesaf?**
- 1(b). Beth ydych chi'n ystyried yw'r tri phrif flaenoriaeth a pha gymorth ddylai gael ei ddarparu yn eich barn chi?**
- 2. Oes yna unrhyw flaenoriaethau heb eu rhestru uchod sydd o fewn remit GCT y dylid eu hystyried yn eich barn chi?**
- 3. Pa wasanaethau a ariennir gan GCT gaiff yr effaith fwyaf cadarnhaol ar yr unigolion rydych chi'n gweithio â nhw? (Os ydych chi'n ddarparwr gwasanaeth a ariennir gan GCT peidiwch a rhestru gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu gan eich sefydliad).**
- 4. Ydych chi'n meddwl bod gor-ddarpariaeth neu ddyblygu gwasanaethau tebyg ar hyn o bryd?**
- 5. Ydych chi'n meddwl bod yna unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth ar hyn o bryd?**
- 6. Ydych chi'n meddwl fod yna unrhyw rwystrau i bobl sydd angen cymorth sy'n berthnasol i dai?**
- 7. Oes gennych chi unrhyw awgrymiadau am sut y gellid gwella gweithio mewn partneriaeth gyda thimau GCT a rhanddeiliaid ?**

8. Oes yna unrhyw wybodaeth bellach yr hoffech ei gyfrannu?

1(a). Wrth ystyried diben GCT pa faes ddylai fod yn brif flaenoriaeth gwariant i'r Grant dros y flwyddyn nesaf?

Caiff gwerthoedd y siart uchod eu dynodi gan y tabl isod.

Cyf.Siart.	Y math o ddarpariaeth GCT a awgrymwyd gan randdeiliaid fel prif flaenoriaeth gwariant.	Sgôr Arolwg	% o'r holl ddarpariaeth ddynodwyd
1	Gwasanaethau Cam-drin Domestig	8	(17.8%)
2	Cymorth fel y bo'i angen	7	(15.6%)
3	Llety a chymorth hir dymor	7	(15.6%)
4	Llety argyfwng	6	(13.3%)
5	Llety a chymorth byr dymor	6	(13.3%)
6	Cynlluniau Mynediad at Rent Preifat	3	(6.7%)
7	Tai yn Gyntaf	3	(6.7%)
8	Arall*	3	(6.7%)
9	Allgymorth Cysgu Allan	1	(2.2%)
10	Galw Heibio yn ystod y Dydd	1	(2.2%)
11	Gwasanaethau Cyfryngu	0	(0.0%)
12	Gorfodi a Deddfwriaeth Tai	0	(0.0%)
13	Gwasanaethau Larwm	0	(0.0%)

* **Arall** (Cyf.Siart 8)

- Cymorth digidol i gleientiaid a chymorth iechyd meddwl.
- Ceir angen cryf yn gyfredol am wasanaethau llinell flaen fel darpariaeth argyfwng ond hefyd am atebion a brofwyd fel Tai yn Gyntaf.

- Llety â chymorth cyffredinol i bobl ifanc, yn cynnwys darpariaeth argyfwng gyda gwasanaethau cymorth byr a hir dymor.
- Angen am opsiynau symud ymlaen mwy addas a hir dymor i bobl ifanc.
- Cynnydd mewn Llety Dros Dro.
- Darparu Tŷ Gwlyb.

1(b). Beth ydych chi'n ystyried yw'r tri phrif flaenoriaeth a pha gymorth ddylai gael ei ddarparu yn eich barn chi?

Blaenoriaethau a ddynodwyd gan y rhanddeiliaid		Pa gymorth ddylid ei ddarparu i'r garfan hon? (Nifer o bleidleisiau)		
Prif flaenoriaethau yn nhrefn pleidleisiau'r rhanddeiliaid		Llety â chymorth	Cymorth fel y bo'i angen	Llety dros dro
Pobl â Phroblemau Iechyd Meddwl	40	24 (80.0%)	10 (33.3%)	6 (20.0%)
Cymorth Cyffredinol fel y bo'i angen i Atal Digartrefedd	34	9 (37.5%)	20 (83.3%)	5 (20.8%)
Pobl sy'n Cam-drin Sylweddau (Cyffuriau)	25	13 (81.3%)	7 (43.8%)	5 (31.3%)
Young Pobl ag anghenion cymorth (16 – 24)	25	14 (73.7%)	11 (57.9%)	6 (31.6%)
Menywod sy'n dioddef cam-drin domestig	23	8 (61.5%)	8 (61.5%)	7 (53.8%)
Pobl sy'n cam-drin sylweddau (Alcohol)	18	12 (92.3%)	3 (23.1%)	3 (23.1%)
Dynion sy'n dioddef cam-drin domestig	16	6 (60.0%)	6 (60.0%)	4 (40.0%)
Pobl ifanc sy'n gadael gofal	16	6 (66.7%)	8 (88.9%)	2 (22.2%)
Teuluoedd sy'n agored i niwed sydd ag anghenion cymorth	15	3 (30.0%)	10 100.0%	2 (20.0%)
Pobl ag Anabledd/ Anawsterau Dysgu	12	6 (75.0%)	5 (62.5%)	1 (12.5%)
Pobl â Hanes Troseddol	12	3 (30.0%)	5 (50.0%)	4 (40.0%)
Pobl sengl 25-54 sydd ag anghenion cymorth heb eu cynnwys ar y rhestr hon	10	4 (66.7%)	4 (66.7%)	2 (33.3%)
Pobl dros (55+) ag anghenion cymorth	9	3 (50.0%)	5 (83.3%)	1 (16.7%)
Pobl ag Anhwylderau Datblygiadol hynny yw Awtistiaeth	9	4 (80.0%)	3 (60.0%)	2 (40.0%)

Anableded Corfforol a /neu Anableded Synhwyrol	8		4 (80.0%)	3 (60.0%)	1 (20.0%)
Pobl â statws ffoadur	7		4 (80.0%)	1 (20.0%)	2 (40.0%)
Teuluoedd rhiant sengl ag anghenion cymorth	6		1 (25.0%)	3 (75.0%)	2 (50.0%)
Pobl â salwch cronig (gan gynnwys HIV/Aids)	5		2 (66.7%)	2 (66.7%)	1 (33.3%)
Gwasanaethau Larwm	5		1 (33.3%)	3 (100.0%)	1 (33.3%)

2. Oes yna unrhyw flaenoriaethau heb eu rhestru uchod sydd o fewn remit GCT y dylid eu hystyried yn eich barn chi?

- Mae angen rhoi llawer mwy o flaenoriaeth i **Awtistiaeth**.
- Cynyddu **Tai yn Gyntaf** a gweithio ar fynediad i'r sector rhentu preifat.
- **Gwasanaethau Trais Rhywiol** – tai â chymorth dros dro/pan fo'i angen
- **Gwasanaethau ymyrraeth gynnar** i bobl ifanc
- Cymorth wrth ddelio gydag **effeithiau unigrwydd yn dilyn Covid 19** ar gymunedau gyda **phroblemau Iechyd Meddwl hir dymor**.
- Byddai rhyw fath o **lety a chymorth 'ysbaid'** yn ddefnyddiol i bobl sydd wedi dioddef trawma / ACE a'r angen am **therapyddion seicolegol**.

3. Pa wasanaethau a ariennir gan GCT gaiff yr effaith fwyaf cadarnhaol ar yr unigolion rydych chi'n gweithio a nhw? (Os ydych chi'n ddarparwr gwasanaeth a ariennir gan GCT peidiwch a rhestru gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu gan eich sefydliad).

Y gwasanaethau â'r effaith fwyaf cadarnhaol (yn nhrefn y wyddor):

Hanes o droseddu.
 Gwasanaethau creisis
 Gwasanaethau galw heibio allgymorth
 Cymorth fel y bo'i angen i atal digartrefedd
 Gwasanaethau cymorth fel y bo'i angen i symud ymlaen
 Tai yn Gyntaf,
 Cymorth cynghorydd annibynnol ar drais domestig
 Cymorth anawsterau dysgu
 Rheoli arian
 Darpariaeth Iechyd Meddwl
 Pobl sy'n dioddef cam-drin domestig

Anghenion Blaenoriaeth yn seiliedig ar gymorth fel y bo'i angen
Syrffio sofffa 'r digartref
Cam-drin sylweddau – alcohol a chyffuriau
Cam-drin sylweddau / cefnogi atal niwed
Darparu cymorth i Bobl Ifanc sy'n symud ymlaen o lety dros dro
Cymorth yn ystod ac ar ôl symud ymlaen i lety parhaol o'r prosiectau TA
Tai â chymorth i bobl ag anableddau dysgu
Llety â chymorth a rennir (Iechyd Meddwl)
Llety dros dro

4. Ydych chi'n meddwl bod gor-ddarpariaeth neu ddyblygu gwasanaethau tebyg ar hyn o bryd?

Ydw 5
Na 23
Ddim yn siŵr 13

Dyma beth ddywedodd y sawl ddywedodd 'Ydw':

- Mae dyblygu'n digwydd yn bennaf yn sgil cydlynu gwasanaethau yn wael, neu wasanaethau ddim yn rhannu gwybodaeth a ddim yn cadw at eu nodau gwreiddiol.
- Ymddengys fel petai yna gysylltiad rhwng pobl sy'n cam-drin sylweddau, iechyd meddwl, digartrefedd, anghenion datblygiadol a cham-drin domestig yn seiliedig ar freguster.
- Dylai pobl sy'n cam-drin sylweddau, cyffuriau ac alcohol fod mewn un gwasanaeth, dylai menywod a dynion sy'n dioddef cam-drin domestig hefyd fod mewn un gwasanaeth yn fwy arbennig nawr yng nghyd-destun cydraddoldeb
- Problemau penodol yn ystod y pandemig, mewn perthynas â gwely a brecwast, dau ddarparwr gwahanol ac angen am ganllaw clir am rolau.

5. Ydych chi'n meddwl bod yna unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth ar hyn o bryd?

Dynodwyd y bylchau canlynol o ran darpariaeth ar lefel ranbarthol, neu ar draws Awdurdodau Lleol lluosog. Roedd yn glir o'r arolwg mai **darpariaeth llety** oedd y maes pwysicaf a chafodd hyn ei ddatgan yn helaeth yn yr ymatebion a dderbyniwyd gyda'r bylchau canlynol yn cael eu hamlygu:

Yr angen am fwy o lety ar y ffurfiau canlynol wedi cael eu nodi (*yn dynodi faint o weithiau y cafodd ei nodi):

- Llety dros dro * *
- Llety argyfwng i bobl fregus. *
- (1 a 2 wely) a rhannu tai
- Darpariaeth digartref i berson sengl
- Cartrefi priodol i'r teulu

- Stoc Tai i bobl hŷn – (Hybu byw'n annibynnol).
- Tai â chymorth i'r rheini ag anghenion cymhleth * * * *
- Llety a chymorth hir dymor***
- Cynllun i'r rhai sy'n gadael gofal / troseddwr ifanc / y rhai sy'n gadael y carchar / diagnosis ddeuol, amgylchedd seicolegol wybodus (PIE) *
- Tai â chymorth priodol i bersonau ag anghenion iechyd meddwl lefel uchel * *
- Llety â chymorth hir dymor i bobl ag anghenion iechyd meddwl a cham-drin sylweddau.
- Cymorth fel y bo'i angen tra bo pobl yn parhau adref i'w paratoi i fyw'n annibynnol a rheoli tenantiaeth.
- Cymorth fel y bo'i angen i unigolion awtistig sy'n trafferthu i gynnal tenantiaeth.
- Llety a chymorth byr dymor i unigolion awtistig sydd mewn risg o fod yn ddigartref yn sgil chwaliad teulu.
- Tŷ gwlyb.

Gwnaeth rhanddeiliaid ddarparu atebion posibl ar gyfer problemau a ddynodwyd mewn perthynas â bylchau mewn darpariaeth:

Problemau a ddynodwyd mewn perthynas â bylchau mewn darpariaeth	Atebion a gynigiwyd gan randdeiliaid
Mae rhoi cymorth i bobl ifanc gael mynediad at PR yn hynod o heriol.	Byddai gwasanaeth neu gymhelliant i hwyluso mynediad yn fuddiol – mae oed yn rhwystr ychwanegol fel arfer
Llety â chymorth cyffredinol i bobl ifanc, yn cynnwys darpariaeth argyfwng sydd â gwasanaethau â chymorth sy'n fyr dymor ac yn hir dymor.	Darparu llety parhaol mwy addas hir dymor gydag opsiynau symud ymlaen i bobl ifanc.
Nid yw rhai cleientiaid yn barod i fyw'n annibynnol hyd yn oed ar ôl 18 mis o gefnogaeth ac mae eu hanghenion o lefel mor uchel mae'n bosibl na fyddant fyth yn gallu byw'n annibynnol. Mae hyn yn arwain at gylchdro o ran galw am wasanaethau.	Darparu llety a chymorth hir dymor
Darpariaeth arbenigol i'r rhai sy'n gadael gofal	Fflatiau hyfforddi i'r sawl sy'n gadael gofal gyda chymorth fel y bo'i angen i alluogi pobl ifanc gael y sgiliau i fyw'n annibynnol a chamu allan o ofal maeth.
Bylchau mewn darpariaeth o ran cymorth iechyd meddwl, yn dolennu ag anghenion tai o safbwynt ymafael ynddo mewn argyfwng / creisis / yn ddi-oed.	Dynodwyd angen am 'le galw heibio' ar gyfer iechyd meddwl a thai.
Darpariaeth annigonol i unigolion digartref, llety a chymorth a dolenni at wasanaethau arbenigol eraill.	Darparu canolfan asesu a darpariaeth argyfwng.
Darpariaeth arbenigol annigonol Darparu 'gwasanaethau cofleidiol'	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mynediad at iechyd cydlynol, camdefnyddio sylweddau a llwybrau cymorth ariannol (cymorth cofleidiol). 2. Mynediad at gefnogaeth seicolegol – trin ac ymateb i drawma ac ACE.
Pobl ifanc sydd ag ymddygiadau cymhleth, fel arfer yn berthnasol i drawma sylweddol, diffyg sgiliau, anawsterau ymlyniad, ataliad datblygu ac yn y blaen. Mae anghenion y bobl ifanc hyn fel arfer y tu hwnt i lety â chymorth ond nid ydynt yn bodloni gwasanaethau trothwy neu a reolir, gan arwain at salwch meddwl / troi allan niferus fel arfer.	Darpariaeth arbenigol o wasanaethau a llety i bobl ifanc ag ymddygiad cymhleth. Ar hyn o bryd ceir opsiynau cyfyngedig iawn ar gael i'r bobl ifanc hyn.
Dylai gwella Gwasanaethau Cam-drin Domestig fod yn flaenoriaeth, achos gall hyn gael effaith fawr ar draws cymdeithas (teuluoedd, plant, pobl sengl, pobl hŷn).	Cryfhau Gwasanaethau Cam-drin Domestig

Mae'r prosesau symud ymlaen yn anodd i deuluoedd a phobl sengl wrth aros am daliadau DAF a chael dodrefn i'w heiddo newydd. Mae llawer yn aros hyd at fis fel eu bod yn symud heb unrhyw beth a phan maen nhw'n arwyddo am eu cartref newydd rhaid iddyn nhw symud allan ar yr un dydd oherwydd budd-dal tai.	Pe byddem yn gallu cael wythnos gyntaf y rhent wedi ei dalu byddai hynny'n helpu i gadw teuluoedd mewn lloches a rhoi wythnos i ni geisio ffynnonellu rhoddion a gwneud cais am gymorth ac yn y blaen.
Ceisio torri cylched ACE	Darpariaeth sy'n fwy gwybodus yn seicolegol i'w gynnig i blant a phobl ifanc
Nifer o bobl wedi gwneud y sylw am angen am lefel isel o gymorth	Darparu cymorth isel hir dymor
'llawer o ddefnyddwyr gwasanaeth sy'n cael eu rhyddhau o ddyletswyddau tai oherwydd ymddygiad heriol, ac yn cael eu gadael heb unrhyw le i fynd iddo. Mae gen i sawl achos ble gwrthodir gwagle llawr hyd yn oed i ddefnyddwyr gwasanaeth oherwydd gwrthdaro gyda phreswylwyr eraill neu ymddygiad gwael yn y gorffennol.'	Darparu atebion a chymorth arbenigol i achosion anodd.
Cymorth priodol i bobl ifanc ac oedolion awtistig / sawl sy'n gadael gofal / troseddwyr ifanc/ sawl sy'n gadael carchar	Cynllun arbenigol i anghenion penodol ac arbenigol.
Digartrefedd cudd ymhlith y sawl sy'n 16-24 oed	Cynnydd i'r gwasanaethau o ran dod o hyd i'r digartref cudd.
Llety mwy fforddiadwy / Wedi rhentu'n breifat / tai - yn angenrheidiol	Rhagor o gynllunio gwasanaethau ar y cyd â phartneriaid a darparwyr landlord cymdeithasol cofrestredig

Bylchau a blaenoriaethau ar gyfer amrywiaeth o **feysydd angen arweiniol penodol** wedi eu dynodi a'u hamlygu o'r ymatebion dderbyniwyd. Maen nhw'n cael eu dynodi yn y tabl canlynol:

Prif Angen	Nifer o bobl wnaeth ymateb	Awgrymiadau / bylchau a ddynodwyd
Anghenion cymhleth	13	<ul style="list-style-type: none"> Anghenion cymhleth / lefel fwy o dai â chymorth i'r sawl sydd ag anghenion cymhleth Gwasanaethau cam-drin sylweddau a diagnosis ddeuol (wedi eu comisiynu gyda Gofal Iechyd a Chymdeithasol) ** Rhagor o Tai yn Gyntaf Cefnogaeth i'r sawl sy'n gymhleth ond ddim yn addas am Dai yn Gyntaf*
Pobl sy'n gadael carchar	9	<ul style="list-style-type: none"> Ail-osod angen blaenoriaeth i'r sawl sy'n gadael y carchar Cefnogi landlordiaid cymdeithasol cofrestredig i'w helpu i reoli eu risg a'u tenantiaethau *
Iechyd meddwl	8	<ul style="list-style-type: none"> Cymorth camu lawr iechyd meddwl / diffyg eiddo camu lawr iechyd meddwl o'r wardiau / gwasanaeth camu lawr iechyd meddwl Gwasanaethau cymorth iechyd meddwl * Gwella'r amrywiaeth o opsiynau i'r sawl sy'n dioddef o iechyd meddwl gwael

VAWDASV	7	<ul style="list-style-type: none"> • Rhoi blaenoriaeth i gam-drin domestig a rhagor o ddarpariaeth i achosion cymhleth – Iechyd Meddwl / Cam-drin Sylweddau • Llety i ddiodefwyr caethwasiaeth fodern ac ecsploetiaeth • Dioddefwyr sy'n ddynion – gwasanaethau cam-drin domestig
Anabledau corfforol	4	<ul style="list-style-type: none"> • Cymorth i'r rhai sydd ag Awtistiaeth a hyfforddiant staff i sicrhau eu bod yn deall yr anghenion cymhleth.

6. Ydych chi'n meddwl fod yna unrhyw rwystrau i bobl sydd angen cymorth sy'n berthnasol i dai?

Rhwysterau i gefnogaeth	Sylwadau rhanddeiliaid:
Support users	<ul style="list-style-type: none"> • Hunan-stigma ac ymddygiad nad yw'n ceisio help (cywilydd). • Dewisiadau gwael o ran ffordd o fyd, arwahanrwydd, cyllid, cyflogaeth. • Nid oes gan bawb fynediad at wasanaethau ar-lein ac ni all bawb fforddio mynediad at yr we. • Mae pobl yn troi i ffwrdd o'r cymorth am fod eu dealltwriaeth ohono yn gyfyngedig ac nid ydynt am rannu cyfleusterau ac yn y blaen. • Mae ofn ar lawer o'r bobl hyn a/neu diffyg ymddiriedaeth o'r bobl mae'n nhw'n eu hystyried sy'n 'ffigurau o awdurdod'. • Rydym yn aml yn disgwyl i bobl fynd at y darparwyr cymorth ac nid yw hyn bob amser yn bosibl – mae angen rhagor o waith allgymorth. • Dim cyswllt wyneb yn wyneb gyda'r rhan fwyaf o wasanaethau hynny yw cymorth, iechyd meddwl ac yn y blaen. • Diffyg ymgysylltiad oddi wrth y rheini sy'n hawlio ac sydd angen cymorth.
Stoc tai Llety	<ul style="list-style-type: none"> • Dim llety pwrpasol hyd y gwn i. Mae peth o'r llety yn rhy fawr i ddelio gydag anghenion 18-80 oed ac yn anodd eu rheoli pan fo pawb yn yr un lle. • Prinder llety addas yn cynnwys dros dro. • Argaeledd llety pan fo'i angen
Polisi	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r sawl sydd â phroblemau iechyd meddwl / ymddygiadol yn cael y polisi '3 streic ac allan' mewn llawer o'r hostelaau a phan fo eu rhybudd olaf yn cael ei dorri mae'r cyngor yn ymryddhau o'i

	<p>ddyletswydd. Nid yw'n ymddangos fel petai yna ddigon o lety dros dro neu o leiaf llety dros dro â chymorth</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efallai bod person yn cael ei atal rhag cael cymorth am fod stigma ynghlwm wrth sut mae eraill yn farnu
Dehongli chyfieithu a	<ul style="list-style-type: none"> • Mynediad at wasanaeth i bobl nad ydynt yn siarad Saesneg (methu hawlio amser i gyfieithu a dim arian ychwanegol ar gael i ddehonglwyr/cyfieithwyr). • Ceir rhwystrau tebyg i gleientiaid byddar sydd ag angen cyfieithwyr arbenigol / cymorth cyfathrebu).
Mynediad at wasanaethau	<ul style="list-style-type: none"> • Awgrymwn fod gorfod ymgysylltu ag amrywiaeth o wasanaethau yn hytrach na siop un stôl / ymagwedd holistig yn gallu bod yn anodd ac yn gwaethygu pethau i lawer o unigolion sydd mewn creisis eisoes. Gall cael un sefydliad sy'n gallu darparu cyfres o ymyraethau a gwasanaethau wedi eu hamseru'n briodol fod o fudd enfawr.
Systemau Grant Cefnogi Systemau tai	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Covid wedi amharu ar symud i lety annibynnol, mae symud ymlaen o lety â chymorth hefyd wedi bod yn arafach yn ystod y pandemig. • Diffyg llety addas sy'n creu rhestrau aros a blocio llety dros dro. • Rhestrau aros hir a systemau cyfeirio cymhleth. • Methu cael mynediad i VRF yn ystod Covid – methu gwneud bid felly yn aml yr unig opsiwn yw amharodrwydd landlordiaid preifat i weithio gyda'r Awdurdod Lleol gyda llawer o achosion yn aros yn sgil dim Gwarantwr nac euogfarn blaenorol. • Galw uchel am wasanaethau.
Cyllid	<ul style="list-style-type: none"> • Y system budd-daliadau – newidiadau UC a goblygiadau i fudd-dal tai / talu rhent i landlordiaid. • Ôl-daliadau rent o denantiaid blaenorol – perthnasol i bobl ag anghenion cymhleth. • Cafodd Covid effaith andwyol ar ein cymuned leol. Rydym eisoes wedi gweld defnyddwyr gwasanaethau â rhagor o ddyled, diffyg incwm a'r rheini sy'n agos at gael eu troi allan. Dylai LIC sicrhau fod llif arian yn parhau ar agor ac yn cynyddu i fynd i'r afael â'r problemau hyn.
Cyfathrebu a'r cyfryngau	<ul style="list-style-type: none"> • Diffyg cydlynw rhwng sefydliadau a diffyg cyfathrebu y gyffredinol rhwng yr holl wasanaethau. • Ymgyrch wybodaeth / hysbysebu o ran wasanaethau ac argaeledd. • Diffyg ymwybyddiaeth o Brosiect Cefnogi Pobl [Supporting Pobl (HRS) Project]. Ymddengys nad yw pobl yn gwybod am y gwasanaeth ac yn aml yn dod i wybod amdano o'r sefydliadau cymorth.

	<ul style="list-style-type: none"> • Mae cymunedau'n ansicr am sut i wneud cais ac mae cyfnod hir o aros ar y gofrestr dod o hyd i gartref. • Addysg a marchnata – nid oes digon o bobl y gwybod digon am y systemau na pha fath o help sydd allan yna; heb sôn am sut i gael mynediad ato. Gellir edrych ar addysgu ieuenctid/ysgolion neu Facebook/cyfryngau cymdeithasol.
Iechyd	<ul style="list-style-type: none"> • Mae problemau iechyd meddwl gwael a lefelau cam-drin sylweddau yn aml yn effeithio ar allu person i gael mynediad at dai. • Gellir cael cryn ddiffyg ymwybyddiaeth o anghenion/problemau iechyd meddwl a gall hyn achosi rhwystr enfawr.
Landlordiaid cymdeithasol cofrestredig	<ul style="list-style-type: none"> • Mae angen i ddarparwyr cymorth gyfathrebu'n fwy effeithiol gyda landlordiaid a gweithi ynghyd i gyrraedd at a chadw tenantiaethau.
Awtistiaeth	<ul style="list-style-type: none"> • Y modd caiff cyfweiliadau eu cynnal gyda phobl ifanc ac oedolion awtistig sydd mewn risg o ddyfod yn ddirgartref neu fod ar y gofrestr dai. Nid yw'r amgylchedd yn addas yn aml. Gall ymwybyddiaeth staff a hyfforddi o ran awtistiaeth fod yn andwyol. • Awstistiaeth – mae angen sicrhau dealltwriaeth o'r prosesau i'r llety sydd ei angen. Mae angen i wybodaeth fod ar gael i staff o'r hyn sy'n addas o ran tai i unigolion awtistig. • Mae llawer o brosiectau'n rhy fawr (ystafelloedd niferus a deiliaid) a ddim yn cynnig digon o gymorth i gaffael bywyd annibynnol a sgiliau rheoli tenantiaeth. • Mae'r sawl sy'n cynnig lefelau uwch o gymorth yn dueddol o fod yn fwy arbenigol ac nid ydynt yn dueddol o gynnig y math cywir o gefnogaeth.

7. Oes gennych chi unrhyw awgrymiadau am sut y gellid gwella gweithio mewn partneriaeth gyda thimau GCT a rhanddeiliaid ?

Yn gyffredinol, mae rhanddeiliaid yn ymddangos fel bod ganddynt farn gadarnhaol mmewn perthynas â phartneriaethau cyfredol a ffyrdd o weithio rhwng Tai a'u rhanddeiliaid ehangach. Cafodd gwersi eu dysgu yn ystod Covid-19 y myfyriwyd arnynt a'u hystyried mewn perthynas â gwella neu ail-osod partneriaethau. Cafodd y sylwadau canlynol eu gwneud o fewn yr arolwg hwn.

Rhai o'r fforymau a chyfarfodydd a awgrymwyd gan rhanddeiliaid:

'Mae'n bwysig iawn o ran llwyddiant y ddarpariaeth i sicrhau bod gwaith partneriaeth yn	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfarfod Teams rhwng y rhai sy'n ariannu tai a darparu tai • Fforymau Darparwyr yn cael eu hail osod • Cyfarfodydd bob 3 mis gyda gweithwyr gwasanaethau'r llinell flaen a rhanddeiliaid i drafod ystyriaethau a rhannu gwybodaeth. • Gwell cyswllt gyda gwasanaethau eraill sy'n berthnasol i dai.
---	--

parhau ac yn cryfhau.'

Potensial a ddynodwyd o ran gwella a datblygu partneriaethau:

'Yn y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi sefydlu partneriaid grêt yn lleol. Gallai'r rhain gael eu cynyddu i alluogi am well cyfathrebu rhwng partneriaid.

- Datblygu rhwydweithiau cymorth amgen i'r sawl sy'n dod i ddiwedd eu cymorth.
- Timau tai i weithio'n agosach gyda darpariaeth llety arbenigol o fewn awdurdodau lleol. Ceir sgôp am brosiectau ar y cyd.
- Byddai'n ddefnyddiol i barhau i dderbyn cyfathrebiadau drwy'r tîm tai o ran problemau sy'n berthnasol i'r gwasanaeth ehangach, cyfathrebiadau partneriaeth ac yn y blaen. Tryloywder parhaus a bod yn agored ynghylch gwaith y tîm tai a'r modd y maen nhw'n ymgysylltu â rhanddeiliaid a darparwyr yn cael ei groesawu hefyd.
- Hyfforddi ar y cyd i ddarparwyr i ddyfod â rhagor o gysondeb o ran y gefnogaeth a roddir ledled CwmTafMorgannwg. – hyfforddiant gorfodol ar gyfer amrywiol bethau e.e. ynghylch digartrefedd.

Arsylwadau ynghylch partneriaethau cyfredol:

'Ers dechrau fy swydd gyfredol yn 2017, gwnaed argraff wirioneddol arnaf gan y nifer o wasanaethau sydd ar gael, ac â'r ffordd mae partneriaethau'n gweithio ynghyd i fynd i'r afael â phroblemau.'

- Mae partneriaethau wedi gwella drwy gyflwyno cyfarfodydd Cell. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi sefydlu partneriaid gwych yn lleol. Gallai'r rhain gael eu cynyddu i alluogi am well cyfathrebiadau rhwng partneriaid.
- Rwyf wedi canfod fod y timau tai yn ymatebol iawn. Maen nhw'n gweithio'n dda gyda darparwyr allanol ac mae ganddynt ddealltwriaeth ardderchog o anghenion tai yn yr ardal.

Cyfathrebu

Roedd gwella cyfathrebu yn un o'r pethau a nodwyd yn eang yn yr ymatebion a dderbyniwyd gan gynnwys yr awgrymiadau canlynol:

- Fforymau Darparwyr – ymagwedd haenog, staff cymorth i gymryd rhan wrth iddynt gyflenwi'r gwasanaethau. Ddim i fod yn drwm o ran rheoli. Bydd hyn hefyd yn helpu i dorri lawr rhwystrau.
- Timau Tai i gydlynu a rhannu arferion da.
- Cynnydd o ran cyfleoedd am rannu gwybodaeth a chyfleoedd gweithio ar y cyd fel bwletinâu, fforymau, grwpiau gwaith e.e. i gynllunio cymorth targedig i gleientiaid sydd angen y lefelau uchaf o ymyrraeth.
- Cyfarfod misol a diweddarau rheolaidd am syniadau sydd wedi eu symud ymlaen a'u gweithredu.
- Rhagor o grwpiau cymdeithasol a hybiau cymunedol.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rhagor o ddarpariaeth cymorth a hyfforddiant sgiliau digidol.
--	---

Gwasanaethau cymunedol

Ffocws ar ddatblygu partneriaethau gyda gwasanaethau cymunedol:	<ul style="list-style-type: none"> • Gwasanaethau cymunol i bobl sy'n byw ar eu pen eu hun • Hyrwyddo ymgysylltiad cymunedol i isafu dibyniaeth • Datblygu rhwydweithiau cymorth cymunedol i'r sawl sy'n dod at ddiwedd eu cymorth • Rhagor o grwpiau cymdeithasol a hybiau cymunedol • Gwaith ar sgiliau digidol ochr yn ochr â sefydliadau sy'n gweithio yn y gymuned gydag amrywiaeth o grwpiau o bobl • Darparu neu ddefnyddio gwasanaethau cymunol i bobl sy'n byw ar eu pen eu hunain • Hyrwyddo ymgysylltiad cymunedol i isafu dibyniaeth
--	---

Iechyd - Derbyniwyd amrywiaeth eang o ymatebion ac awgrymiadau a oedd yn nodi un ai datblygu neu wella **partneriaethau gydag iechyd** a chyflenwi gwasanaethau penodol a chaiff y rhain eu hamlygu yn y tabl isod:

Derbyniwyd ymatebion ac awgrymiadau a oedd yn nodi un ai datblygu neu wella partneriaethau gydag iechyd a chyflenwi gwasanaethau penodol.	unedau llai o lety, gallai gynnig llai o ran nifer, llai o anhrefn a byddai'n ddefnyddiol iawn pe tai gweithwyr proffesiynol meddygol / iechyd meddwl yn gysylltiedig gydag unedau i ddarparu cyngor, sesiynau cyngori, achos heb hyn, rwyf yn ansicr pa mor llwyddiannus ydym o ran integreiddio pobl a disgwyl iddynt ymdopi.	Rhagor o weithwyr 'iechyd allgymorth' yn ofynnol ble y gallwch fynd atynt yn uniongyrchol pan fyddwch yn wynebu rhwystr e.e. cael mynediad at feddyg teulu.
	<ul style="list-style-type: none"> • Cymorth da o ran dibyniaeth. • Cymorth da o ran Iechyd Meddwl. • Gweithwyr Adfer ym mhob ALL. • Gwasanaeth Celcio 	Gwellar gwaith partneriaeth rhwng ALLau ac Iechyd i ddatblygu modelau cymorth a llety.

Rhai Themâu Allweddol:

- Darparu rhagor o lety a llety sy'n addas i anghenion y grŵp cleient.
- Canolbwyntio'r adnoddau tuag at y grwpiau cleient canlynol:
 - Y rheini ag anghenion cymhleth yn enwedig y rhai sy'n cysgu allan a'r rhai ag anghenion diagnosis deuol
 - Cynyddu'r opsiynau llety a chymorth sydd ar gael i'r sawl sy'n gadael y carchar.
 - Datblygu ac ehangu'r amrywiaeth o wasanaethau iechyd meddwl sydd ar gael.
 - Cynyddu'r nifer o unedau o lety a'r amrywiaeth o wasanaethau arbenigol i'r rheini a effeithiwyd gan drais yn erbyn menywod, trais domestig, trais rhywiol (VAWDASV) yn cynnwys gwasanaethau i'r sawl sydd wedi eu hecsploetio'n rhywiol, dioddefwyr caethwasiaeth fodern a dioddefwyr gwrywaidd.
 - Darparu amrywiaeth ehangach o wasanaethau i'r rheini sydd ag anabledau.

- Darpariaeth arbenigol a darpariaeth seicolegol wybodus i'r sawl ag anghenion cymhleth.
- Gweithwyr arbenigol i'r sawl mewn creisis.
- Lefel isel ac hir dymor o gymorth.
- Angen lle i alw heibio o ran iechyd meddwl a thai.
- Rhagor o ddarpariaeth Tai yn Gyntaf ac Ailgartrefu Cyflym.
- Tŷ Gwlyb.
- Darparu Siop un Stop, gwasanaethau brysbennu a chofleidiol.
- Mae yna angen am ddarpariaeth fwy sylweddol i'r sawl ag anghenion uchel neu gymhleth.
- Datblygu neu gynyddu mynediad at fudd-daliadau lles arbenigol a gwasanaethau cyngor ariannol.
- Darparwyr cymorth sy'n gweithio ynghyd yn agosach ac o gael y cyfle, yn rhoi cymorth ac amser i ffurfio partneriaethau cydweithredol.
- Ehangu a datblygu amrywiaeth ehangach o opsiynau llety fforddiadwy.
- Cronni a rhannu adnoddau a darpariaeth ledled y rhanbarth.
- Modiwl hyfforddi arfer gorau a darparu hyfforddiant craidd.
- Mwy o ddealltwriaeth o Drawma a'r sgiliau gofynnol wrth weithio mewn ffordd seicolegol wybyddol.
- Gwella'r gweithio mewn partneriaeth ag iechyd a datblygiad o swyddi iechyd penodol sy'n gweithio ym mhob ardal o'r awdurdod lleol.
- Datblygu a chryfhau partneriaethau gyda sefydliadau cymunedol.
- Cynyddu a datblygu cyfathrebu gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau i gadw rhanddeiliaid yn gyfredol a darparu cyfleoedd i rannu gwybodaeth ac arferion da.
- Defnyddio cysylltiadau partneriaeth cryf gyda gwasanaethau arbenigol sy'n sicrhau'r gwasanaeth gorau i bobl yr ydym yn eu cefnogi.

Hoffai timau GCT a Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol ddiolch i bawb sydd wedi cymryd yr amser i ymateb i'r arolwg yn ystod y cyfnod prysur iawn hwn.

Cyswllt: kim.Flower@merthyr.gov.uk

